

Калашнікова Л.В.

доцент, кандидат соціологічних наук,

доцент кафедри соціології

Чорноморський національний університет імені Петра Могили,

вул. 68-ти Десантників, 10, Миколаїв, 54000

E-mail: lvkalashnikova198@gmail.com

СОЦІОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ

Рубрика: *СОЦІОЛОГІЯ*

Мова статті: українська

Анотація: Стаття присвячена проблемам розробки концепції та методології соціологічного моніторингу безпеки життєдіяльності особистості. Зокрема, з'ясовано сутність моніторингового дослідження, охарактеризовано його провідні функції (діагностичну, аналітико-прогностичну, інформаційну, управлінську), ефективність виконання яких залежить від суворого дотримання науково обґрунтованих принципів. Визначення соціологічного моніторингу, як складної інформаційно-аналітичної системи безперервного вивчення інформації про стан об'єкта, дозволило виокремити його структурні складові: мету, завдання, суб'єкта, об'єкта, предмет і методи. Проаналізовано технологічні етапи проведення соціологічного моніторингу загроз безпеці життєдіяльності особистості: створення системи базових індикаторів, за якими здійснюватиметься збір інформації; побудова моделі інформаційного вивчення об'єкта дослідження; визначення методик вимірювання показників оцінки стану безпеки життєдіяльності особистості, їх шкалювання та нормування; прогноз щодо можливої зміни стану об'єкта дослідження; формування архіву даних. Акцентовано увагу на створенні системи базових індикаторів (вихідних об'єктивних і суб'єктивних показників). Об'єктивні кількісні показники дозволять характеризувати тенденції та закономірності соціального розвитку, ефективність діяльності системи забезпечення безпеки життєдіяльності. У той час як суб'єктивні індикатори спрямовані на оцінювання рівня організації процесів життєдіяльності з урахуванням соціально-психологічних особливостей окремих індивідів, їх світогляду, системи ціннісних орієнтацій, рівня ситуативного занепокоєння, усвідомлення рівня захищеності, безпеки функціонування та розвитку. Складовими стану показника безпеки будь-якої соціальної системи є значення (фактичне значення, норма, виклик, загроза), що характеризують ступінь впливу конкретного показника на стійкий стан її функціонування та розвитку. Доведено, що ефективність соціологічного моніторингу безпеки життєдіяльності особистості значною мірою залежить від його статусу й місця в системі забезпечення національної безпеки, стратегічного прогнозування суспільного розвитку. Визначено, що важливою умовою становлення ефективної системи соціологічних моніторингових є створення інституціонально-правових засад механізму отримання репрезентативних даних.

Ключові слова: безпека життєдіяльності, соціологічний моніторинг, соціальний індикатор, небезпека, загроза, виклик.